

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint négyszer p.m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.

Ara évnegyedre 3 ft. 6. Hirdetési ár: négyhasábos sorát először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 kr. 6. és minden hirdetés után 30 kr. hálgyodni. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Kőszepetűza, STRIN J. könyvkereskedése.

Kölozsvár. január 8-kán 1861.

(D) Kibékülés-e vagy a forradalom válsága előtt állunk?

Ez a nagy kérdés, melylyel mind-n honpolgár foglalkozik. Hogy e kérdés lehetőségeire felelhessünk, ismernünk kellene az uralkodás végeztélait, s tudnunk, hogy a nemzetnél melyik ohajtás mellett van a döntő erő? Addig elemezzük a nyilvánosabb nézetek állását.

Kibékülést kívánnak a mérsékletesebb magyarok, de a legavultabb gondolkozási ember is belátja, hogy ez csak is alkotmányunk teljes restitutója által történhetik meg. Nincs egy magyar sem, a ki a magyar királyság teljes reintegrációja nélkül kívánná biztosítani e földterület jövőjét, s csak igen kis töredék az, mely az 1848-iki törvények némely nem ideiglenes pontjai felett is kíván még alkudozni, ki még hajlandó volna a miniszteriumot a szabadabbá teendő megyei autonomiáért feláldozni.

Nem ohajt kibékülést a forradalom, melyet az európai conjuncturák, a hazánk határain túl is kelet, észak és nyugot felől ébredő nemzetiségek minél feltűnőbb mozgalmak folyvást éleszt és végeredménnyel biztat, és így kik a forradalomba veték reményük horgonyát, nem kívánnak kibékülést a magyar emigratio tagjai, legalább ezt lehet következtetnünk Horn legújabb röpiratából, valamint Kossuth-nak a garibaldianus bizottmány londoni elnökéhez tett nyilatkozatából, bárha a magyar emigratio akkora mérsékletet tanusít, hogy ha sikerül a restitutio in integrumot a magyar alkotmányos pártnak kivívni, s ez alapon az alkotmányosság terére föltétlenül átlépett uralkodó felség fejére tenni a nemzet szent koronáját, valószínűnek látszik, hogy a nemzet akaratán ezen legszélső pártja is nemzeti küzdelmünknek meg fog nyugodni, de sőt kötelező is megnyugodni, mert az emigratiót nem száműzte a nemzet, az emigransok tagjai a nemzetnek, s így a nemzet akaratjának engedelmeskedni kötelesek is. A nemzet akaratát pedig az ország képviselője fogja kimondani.

Nem kíván továbbá kibékülést a reactio, mely a burocracia polyp karjaival terjedve ki a néprétegek közé, arra munkál, hogy az alkotmányos utról a főhatalmat a népek izgalma, és párttsák fölgerjesztése által elvonja, mely kancsal szemmel nézi, hogy egy jóra való nemzet ura lehessen mint ura volt évszázadokon át önmagának, mely fájlalja, hogy a nép adójának róvására felállított zsiros hivatali konczoktól elesik, s hogy egy nagy ország egy kis provinczia gyarmatává lenni megszűnik, melynek kiszákmányolásával tíz évig álmodoztak. — Így érintkezik egy hatásban, de homlokegyenest ellenkező célokkal a forradalom és a reactio, s mert az 1848-iki magyar alkotmányosság közből áll, s mert a közép ut a legűdvösebb, önként következik, hogy a nagy válság kérdését csak 1848 által lehet megoldani.

Mi havak előtt kimondottuk, hogy a mi fegyverünk az alkotmány, ki, hogy ha e fegyvert akár szuronnyal, akár botokkal kiverik a nemzet kezéből, akkor beláthatólag csak a forradalom és a reactio harca következhetik. Most is úgy vélekedünk, hogy e három alternatíva egyikéből nem létezik, és így soha kényesebb időpontra nem állott egy ország és egy uralkodás mint mostan mi, és a föltűnt álló hatalom.

Azok, a kik Erdély s Magyarország egyesülése ellen, azok, a kik az 1848-diki törvénynek országgyűlésen kívüli megcsonkítására törnek, azok, a kik azt hiszik, hogy az october 20-iki diplomában elég van téve az országnak, azok, a kik a pragmatika sanctio kapcsain belül a magyar királyság teljes függetlenségét akadályozzák, éppen úgy a forradalom kezére játszanak mint az emigratio fejei; mert a szélsőségek érintkeznek és egymás céljait segítik; a reactio segíti a forradalmat, mert siettet a kettőjük közti harcot. Eddigelé pedig még mindenütt a reactio vesztett.

Mi, kik alkotmányunkra támaszkodunk, kik nem akarunk forradalmat, míg alkotmányunkat békés

küzdelem útján visszavívni remélhetjük; kik azon nagyobb függetlenséget s abszolútban önállást, melylyel a forradalom kecsegtet, örömet álldozzuk fel az 1848-iki vívmányokért, mi békés kifejlést ohajtunk, mi nem kívánunk ugrást, habár az nagy szerencsével járna is, mi szeretjük a rendes kifejlést. Egy felelős magyar miniszterium, Magyarország teljes integritása és a magyar királyi hatalomnak azon egy személyben ugyan, de az osztrák császárságtól alaptörvényeink értelmében független királyi föltség koronája alatti teljes visszaállítása, megadja nekünk a szükséges garantíát arra, hogy nemzetünk többé ne legyen kitéve oly experimentatióknak, minőket ezt utóbbi évtizedben, s a mult századokban is szenvedett.

E meggyőződés alapján mi üdvözlünk az uralkodó azon tettét, hogy a Szerbvajdaság visszakezletését szentesíté; üdvözlünk azon tettét, hogy az emigratio egyik fejének gróf Teleki Lászlónak minden hosszas habozás nélkül megkegyelmezt; örvendettünk azon, hogy b. Eötvös és Deák Ferenczet kihallgatá, a kik nélkül nézetünk szerint a magyar kérdést megoldani nem lehet; üdvözlünk azon hirt, hogy Erdély uniója nincs kizárva, örvendettünk minden jelenetnek, melyből a restitutio in integrumra s az uralkodónak a kiegyenlítés iránti határozott szándékára következtethetünk; mert ohajtjuk hazánk békés visszaalakulását, de másfelől meg vagyunk győződve, hogy ez csak az 1848-iki törvények teljes visszaállítása által megtörténhet.

A főnn elősorolt mozzanatokat mi kezességül vettük arra nézve, hogy az uralkodó föltség e helyzetet belátta, s határozottan a magyar alkotmányosság terére lépett. A közel napok megmutatjuk ha csalódtunk-e?

De egyet nem lehet feledni sem az uralkodásnak, sem a nemzet békés pártjának, azt, t. i., hogy szabadságunk visszaállítása az európai szabadelvű mozgalmak kifolyása volt; s midőn Magyarország szabadelvű kormányát visszavívta, ő csak mint kielégített fél, nem vesz részt az európai nemzetiségek forradalmában, de az ellen küzdenie nem lehet. Az alkotmány visszaállítása által a Kárpátok körvonalát kikerüli a forradalom; de egy nemzet, melynek üdvé a szabadság, más nemzetek szabadságának nem lehet ártalmára.

Ezért örvendettünk az új államminiszter programjának, mert egész Ausztriának szabadelvű alapokon kell nyugodnia, hogy a pragmatika sanctio alapján vegyes házasság fennállása lehető legyen, s a birodalom e kérdés miatt válságba ne sodortassék.

Hogy Ausztria a forradalmat kikerülhesse, szükség, hogy az európai reactio reá többé ne számíthasson, mert Magyarország kielégítésével még nincs vége az európai nemzetiségi forradalomnak, s ha e részben a külférdekekben Ausztria nem követ szintén szabadelvű politikát, akkor a magyar szabadság helyreállítása csak illusió volna.

De mi az uralkodó felség magatartásától reméljük, hogy az benn alkotmányos politikának, kiinn szabadelvű politikájá által adja kezességét. És mi ezt szívünkől ohajtjuk, kivált erdélyiekül, jól belátva, hogy egy belső válság mily nagy veszélyeknek fogna egyelőre kitenni bennünket. — Vigyázzanak azok, kik Erdély s Magyarhon egysége ellen akarnak küzdeni. Ők a legnagyobb szolgálatot teendik a forradalom siettetésének. Ezt világosan beláthatni.

(D) Emlékeztünk lapunk közlebbi számában Horn röpiratáról, mely mult hó vége felé jelent meg s a lapok különböző vitaközléseinek újabb tárgya volt. A röpiratka cizme a mint említettük „La Hongrie en face de l'Autriche” s összesen VIII fejezetre osztra. E röpirat azon fényes dialectikával van szerkesztve, mely által Horn már régóta magára vonta Európa figyelmét. A röpirat az ausztriai uralkodás irányábani ellenséges indulattal van szerkesztve. II-dik József, I-ső Ferencz, I-ső Leopold sat. kora van rövid de tömött történeti vonatkokkal felállítva s megalitva a Bethlen, Boeckai, Tököli és Rákóczi harcok s forradalmak, és teljes be nem váltott pacificatiók, s e történelmi előzmények alapján kívánja kétségbehozni Ausztria legújabb magatartásának öszinteségét. Mi nem taglalhatjuk író ezen nézeteit; mi binni akarjuk, hogy az uralkodásra nézve is éppen úgy

mint a nemzetekre hatással vannak a történelmi tapasztalatok. Ausztriának nem hozott újvet a magyarok ellen elkövetett régi politika; s tán ideje, hogy e hagyományról végkép lemondjon. Erdekese nek tartjuk azonban e röpiratból közreadni a genialis írónak Magyarország mostani magatartásáról észrevételeit. „A teljes alkotmány — írja a VI-dik fejezetben — vagyis a restitutio in integrum, ez volt Magyarország egyhangú jelszava tistént a mint vette az okt. 20-iki diplomát. Még volt néhány félénk lélek, ki ideiglenesen megelégedni látszott az 1848 előtti alkotmány visszaállításával; ez eszmét azonban már nem osztja más mint b. Vay, az ország új korlátok s egy néhány mágna s eddigi conservativ pártból. (E részben ugybisszik a röpirat szerzője csalódik, és senki sincs hazánkban, ki örömet ne kívánja 1848-nak ha nem is teljes visszaállítását, e részben b. Vay és a conservativ mágna s sem szenvednek kivételt.) A nemzet nagy tömege, a nemesek, polgárok és földnépe kívánják a teljes visszaállítást, az ő alkotmányt teljesen a márcziusi vívmányokkal, kívánják Szent István királyságát történeti határai közt, a legszorosabb viszonyban az anyarszág és kiegészítő részei közt, azon personalis unioval, a mint a pragmatika sanctio által meghatározottat a viszony Magyarország s az osztrák tartományok közt; kívánják a magyar királyság teljes autonomiáját nemzetiséggel, valódi parlamenttel, községi és megyei önkormányzattal, szabad-sajtóval, polgári és vallásos jogegyenlőséggel Pesten székelő felelős miniszteriummal, egy szóval az 1848 diki alkotmányos kormányzat teljes visszaállításával, mely által V-dik Ferdinánd saját nyilatkozata szerint boldognak érzi magát; mert ezáltal biztosítva látja hű magyar nemzetének boldogságát. És a közvélemény miért oly kedvező a magyarok kívánatai iránt? mert hogy e kívánatok ellentétben ereje öszlönöz a császárt az okt. 20-diki diplomának kiadására? Mert itt a szerep meg volt cserélve. Míg Európa többi részében éppen a szabadsággellenes hatalmasságok kapaszkodnak a történeti jogba s a népek követelik az újításokat sat. Magyarországon a kormány újított a centralisatio érdekében, míg a nemzet követeli polgári intézvényeinek visszaállítását. Magyarország a legnagyobb igazságtalanságot követné el, ha szívének örömeiben elhagyná ezen álláspontot s feláldozná a törvényes elvet, mely az ő szívéhez forrott.

A Pest és Bécs közötti harc kérdése ma ez: ha Magyarország megelégszik-e egy nem általános visszahelyezéssel, midőn a bécsi udvar elismerte, hogy a tíz évig alkalmazott kormányzat épp oly igazságtalan mint gyakorlati volt? Elfogadjá-e a kegyelmezt új intézvényeket, midőn azokban éppen nincs előhaladás, eltörölve azok a hazának igen sok korábbi jogait s szabadságát? feláldozandja e azon komoly és kipróbált garantíát, melyet intézvényeinek évezredes törvényessége nyújt?

Ma a törvényes állapot csak 1848. Egész Magyarország ezt kíván. Igen az egész; nemcsak a magyarok, nemcsak a tulajdonképi Magyarország emeli követelést, de igen a Szent István királyságának minden észrezei, minden bennlakó népfajok kívánják az 1848 diki törvényes állapot teljes visszaállítását. Már a szerb-vajdaság egyhangulag kijelenté csatlakozását az anyarszághoz, melytől 1849-ben elszakított, Horvátország és Erdély várják a szempillantást, hogy hivatalosan nyilatkozhassanak Magyarországallási viszonyuk helyreállítása mellett, testvéri érzelmeiket nyilvánítják hírlapjaikban s lakomáikon s mindenütt a hol nyilatkozhatnak. Dacára a reactionak, a magyar nap két felött s pártító fog lenni, a ki a törvényesség útját állja. A testvérieség ez önkéntes nyilatkozata igazolja azt, hogy a nemzetiségek közti bosszú és gyűlölet 12 év alatt eltűnt, s a népek szeme 1848 óta felnyit, belátják, hogy egyenlenségek őket rontotta meg. És im ma minden osztály, minden tartomány, minden nemzetiség, minden megye, minden község követeli ugy okt. 20-ka után mint azelőtt az 1848-ki törvényes állapot visszaállítását. És a kormányzat kívánja elfojtani ezen nemzeti ohajt, s ki a hibás ha a türelmetlenség nő, s ha a manifestatiók napról-napra nőnek, s ki lesz felelős, ha a most még a törvényesség határai közt álló izgalom túlsap a korlátokon? Ha b. Vay által az 1848-ki törvényes állapot visszaállítása mellőzve lesz, akkor b. Vay erőszakkal lökte hazáját az 1849 ki események közé.

A röpirat későbbi szakaszaiban kérdés alá vonja azt is, hogy az 1848-ki törvények visszaállítása elég volna s az emigratio céljaiban komolyabb szakítás kívánata látszik. Azonban e röpirat sem hazudtolja meg azon állításunkat, melyet egy főcikkünkben régebben s ma is elmondunk, miszerint ha egyszer az országgyűlés öszszegyűl és határozni fog, nem lesz magyar sem benn a hazában, sem a hazán kívül, a ki a nemzet akarátja ellen szegüljön. Ezen állításunk igazsága e röpiratból is teljesen igazolható. Horn szakítást ohajt ugyan Ausztriával; azonban zárszáiba éppen nem ösztűnzi a nemzetet saját nézeteire, ugy nyilatkozik: „Ha Magyarország közmódosas nagylelkűségénél fogva legyőzött magát joga és kötelességére által, szükséges, hogy újabb kísérletek ellenében teljes garantíát nyerjen, szükséges, hogy az 1848-ki törvényes állapot késedelem és megszorítás nélkül helyreállítsák. Kevesebb megelégedni több volna mint vétek, több mint örülltség, árulás volna, árulást követne el az ország, a szabadság, árulást az európai béke ellen, kikérletlenül téven ezáltal a legterhebb bonyodalmakat.”

E röpirat szerint tehát a legkevesebb, a mit a magyar királyság kívánhat az 1848-ki törvények teljes visszaállítása

és Horn e kívánságot is túlmérsékeltnek tekintti. Adná az ég, hogy ennyit visszanyerhessünk. Magyarország teljes integritása és önálló független kormányzása által oly boldog lehetne, hogy annál nagyobb boldogságot ez idők szerint nincs miért kívánnia, mert ezt forradalom és vérdíjazás nélkül bírhatná, míg a belső harcok vérdíjazatai által a mellett, hogy a kivívott törvényesség a harc kockájára volna vetve, oly drága árt ad a nemzet fainak elvézése s anyagi javainak elpusztulása által, melyet csak a jövő jobbólt teljes bizonyossága igazolhatna. A harcban pedig soha sincs teljes bizonyosság. Adjon tehát az ég nekünk békét és boldog kilépést.

— A kolozsvári polgári társalkodó e hóban tisztelkedve gróf Mikó Imre ö nagyméltóságának, az egyesület elnöke Csulak ur következő beszédét mondá: Nagyméltóságú gróf, kegyelmes ur! Nem törvényszabta kötelesség, nem nyeresz messzelátó hideg számítás, nem! de romlatlan bonfi kebel s őszinte tiszta érzés indítá a kolozsvári polgári társalkodót arra, hogy igazgató-választmányára által excellenciánál tisztelkedjék, hogy erős bizodalmat s őszinte ragaszkodást szavazzon.

Igen! mert bár figyelemben tartja e társalkodó Horác ezen mondatát: „Sperat infestis, metuit secundis, alteram sortem bene praeparatum pectus“ magasztos örömtől dobog fel keble azon szerencsés eseményre, mikép a Magyarok Istene megokolván e véstől fenyegetett hon szenvedéseit, excellenciát küldé el, hogy a népjogot tipró, az alkotmány-szerű törvényességet szétéptő, a nemzetiséget és nyelvet kirtani akaró s idegen elemet bétélepteni törekvő abszolút rendszerű, századok gyakorlata által szentesített törvényességéből kiforgatott, egységéből szétáradó hont, mint Magyarország Erdélyrészei ideiglenes szervező kormányzója, visszaszervezze s szentesített törvényesszabta vágásába vezesse. Nagy és dicső a feladat, szent a cél, méltó a törekvésre.

Legkisebb kétségünk, sőt erős hitünk, hogy excellenciának egyetlen és legszentebb törekvése e hont a csonkított törvényesség által boldoggá tenni; hisszük, hogy vezérlobogóján ez íge: „Alkotmányosság és igazság“ van kitűzve, és mi, mi erős bizodalommal és tántoríthatatlan bűszéggel csoportozunk e zászló alá; mert azon 1848-at látjuk teljes számú törvényeivel s a „sub hoc signo vinces“ aláírással; mert csak ezen törvények alapján hisszük és reméljük valamint nemzetiségünk, ugy hazánknek is nagygyá és dicső leendő felvirágzását; egy erős és hatalmas polgári rend kifejlését, és bár ha nem is nyújthatunk excellenciának vezéri segédkezetek, mint becsületes közvitézék polgári kötelességünk s törvényszabta teendőinket híven és pontosan teljesítendjük.

Biztosítjuk excellenciát, hogy valamig ezen lobogót látandjuk kezében, attól bennünk semminemű zúgeriminációk sem valami pokoli ármányszülte cselszövények el nem tántorítanak, s nem ereszkedve a szívet, keblet rázó, mostoha és gyászos viszonyok festésébe, azok ugy is eléggé meg- és kifejtve, elhallgatva a vérz sebeket, melyeket a mult évtized civilizáló rendszere ejtett a hon szívére; nem említtve az égrekiáltó igazságtalanságokat, melyek gyors orvoslásért kiáltanak: buzgón kérjük a Mindenható Ur Istent, adjon excellenciának hosszas életet, tartós egészséget és rendíthet- len erőt, hogy a megrongált, de egészen kiigazitandó hont, a soványított igéretföldére a magyar korona összes tartományai által Pesten tartandó országgyűlére szerencsésen bevezethesse, hogy örömmel mondassa el: pályámat megfutottam, a feladatot megoldottam, honfűrémmel és bűszéggel öntudattal tűzöm lobogómat a kettős kereszt mellé, az örök-ké zöldelendő hármás dombra s vonulok nyugalomra. De mi, mi akkor is és mindenha teljes bizodalommal és tántoríthatatlan bűszéggel ragaszkodva, kéni fogjuk az ég Urát, hogy excellenciát az alkotmány-szerű törvényes királyi szolgálatára, a haza boldogítására, a szenvedő emberiség javára, szíve kedveltjeinek örömeire és e város díszére, még sokáig, de igen sokáig éltesse. Eljen!

Ezen üdvözlésre ö nagyméltósága köszönetet nyilvánít az egyesület bizalma iránt, mint a melyben a polgári elem értelmiségének képviselőjét tekintti, kijelenti becsülését oly társulat irányában, mely szellemi czélakért lévén alakítva helyi központja a felvilágosodott hazafiságnak s az alkotmányos érzelmeknek, felkérte szellemi közremunkálását azon magas czélak elérésére, melyeknek szerencsés kiküzdése hozhatja egyedül vissza hazánk boldogságát és nyugalomát, biztosítá ö eminentiájára a társulatot, hogy a nevében szólott által kifejezett czélak elérését tűzte feladatául, midőn e nehéz viszonyokból kibontakozás nagy munkájára saját szolgálatát is odaszentelé, s hogy élte legfőbb öröme lesz; ha hazánk általánosan közös és egyező óhajtsai teljesülendének.

Árokajla, 1861 január 2-kán. (Egy román nyilatkozata Doboka megyéből.) Örömmel olvastam az e lapok hozta egy mezősegi román nyilatkozatát a Gazetă fufangos észrevételeire; s midőn az erdélyi bérczek közt megjelenő két román lap a legitimitás terén haladni nem akar, szabadságot veszek magamnak a tisztelt szerkesztőseget felkérni, hogy egy Doboka-megyei román-kunyhó birtokosa igénytelen nyilatkozatát is legyen szíves köz elismerést kivívott lapja hasábjain a nyilvánosságnak átadni.

Nyilatkozatom nem akar rendszeres s-ökba sorozott elemét lenni; ugyis eléggé saturáltak már a mult évtizedben a s-ökkel. Aztán a mezősegi testvér értelmes, őszinte és nyílt szavaiból a kinek van szeme a látásra, álláhatna az ügyállás valódiságát. És midőn alig érteném meg azt, hogy széles nagy Magyarországnak nemzetiségi elnyomással egy nemzet sem panaszkodhatik,*) s a mi a jobbgyi állást illeti, az a rendszerben volt, vagy tán századok óta ott se, mert a törvény, a magyar koronának kötelességévé tette, hogy a fűcsura szállott vagyonokat bene merita personáknak donálja, — s jogot adott rá, hogy a méltókat nemesi rangra emelje, minden nemzetbeli különbség nélkül, s a nemes román, vagy bár mi nemzetbeli egyaránt élvezte az alkotmány

adta jogokat, míg a magyar több millió urbéres is éppen ugy nyögte az igát, mint bárki más; — elvitázhatlan igazság! Bátor vagyok Erdély Magyarországgal uniójára néve nyíltan kimondani, hogy az, a mellett, hogy fait accompi a törvényesség legjözanszerűbb értelmében, ránk erdélyi románokra is teljesleg áldásozó. Igen hisz ezen törvény által emeltetett nemzetünk az alkotmány viruló terére, éppen nem semmi egyéb hatalom által. Mert lám Erdély országgyűlésén még az urbér helyes kivitele mellett is hiában küzdött az ellenzék annyit nemes tagja; azaz 1846/-diki országgyűlésén éppen a kormánypartai által oly alakban készítetté, mely ha életet lát, jaj néptünknek. És magában az aldunai fejedelemségekben is képes-e a legnemesebb fejedelem szelleme oda hatni, hogy az aristocrazia legyen áldozó mint volt a magyar? ott még mostis az urbéri terhek könnyítése, de nem megszüntetéséről bírnak szólni! Vajjon a mult évtized alatt hova fejlődhetett volna nemzetünk józan intelligenciája ha az alkotmány sánczai közt maradtak Magyarországnak? Az alkotmánynak még alig dereng hajnalpírja tul a Király-hágón, míg van részben bár alkotmányos értelemben rendezve Máramaros megye, s már is alapja van megvetve egy tanító-nevelőnek, mely nélkül világosság sugára nem szálhat néptünkre. Pedig az vaj mi szükséges!

Minket románokat századok hosszu sora köt össze a magyarral. Össze-vissza vagunk vegyítve az idő során, a több rosz, mint jó napokon, melyeknek átka kivált a török uralom alatt érte a hazát. S ha küzdöttünk a magyar csatározók sorai közt, s Kínisi alatt elősegítők a kenyérmezei diadél kivívását, a közös dicsőség emléke lelkesíten fel szeretni magyar testvéreinket, s ez által kiérdemelni a kiszorított nehéz napok után, a jövő boldogságának, örömeinek rózsaszínezett élveit. De minthogy nem az uram uram kiabálóké az irás szavai szerint a boldogság, szeretetünk legyen az igének testé válása az által, hogy tiszteljük a törvényt, és emeljük szavainkat a felséghez a magyarokkal együtt, hogy megyénk sietve rendeztessek; mert csak ez az út, mi által néptünk félrevezetésére czélzó eljárásuk az abso ut hatalom még itt élő munkásainak megszűnend, mi azonban tiszta meggyőződésünk, s tudatból kifolyólag me nem állítani, semmi aljas eredményre vezethetni nem fog, részint néptünk helyesebb értelme miatt, — részint pedig, mert a kása már egyszer megégette a száját, s keserűen lakolt a félrevezetésért. A baj csak az, mert az iga mit viselünk nemcsak hogy nehéz, de éppen nem is gyönyörűsége, — s a multakra feledékenység fátyolát vetett magyar testvérekre ingerlően bosszantó.

Végül a recriminációkat illető sorait is a tisztelt szerkesztősegeknek akar elofogadni, megkívánom jegyezni, hogy B. Markus ur „Korunk“ ban kiadott e című cikkében indítványozott díj nélküli hivataloskodást ha három évre is nem látom helyesnek; a tiz év alatt hivatalt nem viselt egyéneknek is illetvén a „da nobis domine panem quotidianum“

És most ha szabad remélenem, tán a lehető közelebbi viszontlatásig, kívánjuk, hogy éljen szent István birodalma, éljen megkoronázandó utóda fűlséges apostoli királyunk, éljenek 1848-diki szentesített törvényeink, s így az unió!!! mely annyi évtizedes küzdelem után elvégre román nemzetünket is egészben az alkotmány sánczai közé emelte.

Mezei Makab.

Az erdélyi muzeum részére 1860. deczember havában beküldött adományok jegyzéke:

I. Könyvek s kéziratok: Latinovics N. tot 352 köt. — Lyblot Schuller Frigyesztől 97 köt. — Karaszek Ignácztól 79 köt. — Dr. Szabó Józseftől 76 köt. — Takács János tártól Zeitschrift für allgemeine Erdkunde 1853—1858. 11 köt. — Az erdélyi helytartóságtól 1 köt. — Semmelweis Ignácztól 1 köt. — Weltmann Rudolftól egy Atlas 1752 ből. — Bárd Radák Istvánnétól 2 török oklevél 1674. és 1682-ről. — Konecz Józseftől a kolozsvári ötvös-czéh szabályai a XV-dik századból latinul és németül. — Lőrinczi Mihálytól 2 köt. könyv. — Farkaslaki Hines Sámuel ügyvédől Articuli Diaetales Trans. (1540—1752.) kéziratban 4 köt. — Czako Józseftől 10 különféle térkép. *)

II. Képek: Fogarasi Mihály czimz. püspöktől, egy tárgyra festett eredeti olajfestmény, Dos Gerhard műve. — Ágotha János rajztanártól gr. Széchenyi István és Vörösmarty Mihály arcképe. — Söváradi idősb Biró Miklóstól Mózes proféta arcképe XVII diki századi olajfestmény.

III. Régiségek: Káli Nagy Elektől egy kettő tört római viaszos tábla. — Sehuster Károlytól egy Hunyadvármegyében talált régi aranygyűrű. — Mezei János urbéri törvényseki elnökötől egy vassodrony ing. — Kis Károly ügyvédől egy török handzsár.

IV. Érmek: Czako Józsefné szül. Antal Polyxenától 12 ezüst, 8 réz, 2 ólom. — Szentmiklósi Bélától 1 római ezüst. — Maizner tabártól 2 ezüst, 1 réz. — Kántor Józseftől 1 olaszországi réz. — Szabó Miklóstól 2 római s 1 lengyel ezüst érem.

Közli: Szabó Károly, könyvtárnok s a régiség- és érem-tár ideiglenes őre.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A jövő szombaton Albisi jutalomjátékán fogják adni „Stibor vajda“ czimű szindarabot; a szorgalmas színész iránt bőv részvétet kívánunk.

— E hóban a gazdasági-egylet választmányának igen népes gyűlése volt. Addig is mig arról a titkári tizetes je- lentést közölök, kiemeliük főbb tárgyait. A kérészeti szak- osztály beadta véleményét a felett, hogy a kormány által a selyemtermesztésre adott 309 forintból fennmaradt 220 főt minő czélra fordítsák, új jutalomkiutésére-e, vagy a város által az eperfafelemlésre adott helyiség beállítására. A vá- lasztmány az utóbbiban állapodott meg. Továbbá beadta vé- leményét arról is, hogy miután rendes kertésze van az egy- letnek, kertész-inasokat kellene fogadni, kik az egylet kert-

jében gyakorolnák magukat, elméleti tanítást pedig adand Nagy Ferencz egyleti tag és Nagy János titkár; mit a vá- lasztmány elméletileg elfogadott, de életbeléptetését még most kivihetetlennek találta. Egy választmányi-tag indítványozá, hogy miután az ország már önsorsáról rendelkezését ugylátszik ke- zére veendi, egy bizottmányt kellene kinevezni, mely a gaz- dászati érdekek előmozdítása s a gazdaszát felvirágzásának segédesszközéiről, legkivált egy gazdasági iskola létesítésé- ről előre is tervet dolgozzon. Az indítvány elfogadtatván, Tisza László elnöke alatt b. Bánfi János, b. Bánfi Dániel, Berde Áron, Takács János, Nagy Ferencz nevezettek ki. A tavaly a talajjellemző növények ismertetésére kitű- zött jutalomkérdesre két pályamű érkezett, a melyek bírá- latra kiadattak. A honi gyümölcsészet ismertetésére tűzött jutalomra szintén kettő érkezett, de közülök egyik jelége nélkül érkezvén, visszaadott s a pályaverseny újból fél- évre meghosszabbítottat julius 1-éig. Elhatározatott f, hogy az egylet tagjai hetenkint vásánapokor délután 4 óraker gyűljenek össze a titkári szállásra gazdaszati ügyekről esz- mét eserélni.

(Szíves kérelem.) Költeményeim kinyoma- tását Pesten eszközölve, a közlekedés gyorsasága s a leg- jobb akarat mellett is több időt igényel, mint hittem. Ugyan- azért egy néhány napi türelmem vagyok bátor fölkerini tizst. előfizetőimet; remélve, hogy a diszes kiállítás kárpótlást fog nyújtani a várakozásért. Kolozsvár, jan. 7. 1861. Szász Gerő.

— A Rechberg gróf hivatalban maradása iránti hi- vatalos „megnyugtatasra“ különös ugrási vágyat érezhetett a bécsi börze, mert 148-ra szökken az ezüstár.

— Az összes magyarországi hivatalnokok utasítást kap- tak, visszahivatásukig helyökhön maradni s ezt magoktól nem — hanem csak az esetben hagyin el, ha az új hivatalok hatáskörüket elfoglalták.

— Mint Debreczenből értesítik a „M. Ot.“, a tizenkét év óta lelkeszi hivataláról leszorított országos hírű ref. hit- szónok, Könyves Tóth Mihály karácson első ünnepeén lépett újra szószékbe, s beszédének hire ezereket vonzott a ref. nagy templomba, melynek magas boltoiveit s önszabadságát egyszerre cserélte fel a börtön sötéttségével.

— A „Wdr.“ jan. 4-kén jelenti: Bir. tanácsos Maager Bécsben mulatását meghosszabbította.

— Bécsi lapok szerint a 12 év óta Ausztrián kívülr lakó magyar nádor István főherceggel valóban még mind folyának Bécsből az alkudozások. A „Wdr.“ reméli, hogy a 48-iki törvények nyomán összeülendő országgyűlés a 48-ki nádort is ismét a maga élén találalndja.

— Magyarország fővárosának közönsége f. hó 2 ikán sajtászerű harangszót hallott; t. i. ekkor szólalt meg a pest- városi tisztújítás alkalmára ös szokás szerint a tisztuji- tási harang, a mely már 12 év óta hallgatott.

— A budapesti népkör dec. 30-kán a pesti mu- zeum nagy termében roppant számú hallgatóság jelenlétében tartotta meg alakító nagygyűlést. Elnököl Fényes Elek, a társulat jegyzőjeit pedig Kiss János választattak meg. Az egyleti gyűlés tanácskozási nyelve általában minden nem- zetiség nyelve. Ez alkalommal beszédet tartottak Besze János, Kövér Lajos, Szilágyi Virgil, Fényes, Vahot, Vidaes István. Német nyelven beszélt a fővárosi értesítő („Anzeiger“) szerkesztője, Oppodi. E népkör megalakulása és további működésétől tizvós hatást remélve, szívünköl szerencsét kívánunk! Vajha egyebütt is alakulnának hasonló, komoly czélú körök.

— Prágában közelebbről az utcaszögleteken politi- kai falragaszokat találtak, a melyeket nem tudni ki éjjel tűzött oda. E falragaszok cseh nyelven voltak írva, s a cse- hekhez intézett azon komoly inást tartalmazták, hogy egy- előre még maradjanak csöndesen, mert még nem tizt az óra; de függeszszék tekintetüket a magyarokra, a kik már is oly közel állanak ama nagy czélhoz, a mely után régóta törekesszük, meg bizzanak Napoleonban! Igen természetes, hogy e falragaszokat még kora reggel letéptette a rendőrség, de a közönség egy része mégis megtudta a dolgot. A tette- sek kipubalolása nem sikerült. Különös az is, hogy — a mint Prágából írják — a könyvtárosoknak a rendőrigazga- tóság meghittolta gróf Forgách helytartó arcképét magyar diszruhában áruhni.

— A londoni „Times“-nek írják Bécsből, hogy a ma- gyar királyságban a soká rejtve tartott Kossuth-bankjegyek kezdenek ismét feltiznedezni, s bizonyos számító egyének 40 százalékkal vásárolják. (M. S.)

— Kállay Ferencz nyugalm. cs. k. kapitány, volt hadbíró s nemzetöriztanácsos és a magyar Akadémia rendes tagja január 1-jén élete 72-ik évében meghalt. Béke poraira! Vajjon „a nemes székeley nemzet eredetéről, hadi és polgári intézeteiről itz historiai értekezésén kívül valami hátrahagyott dolgozata fogja-e elhunytát fájlatabbá tenni?

— A Pesti Frigyes által Temesvárt oly buzgón szer- kesztett „Dejlit“ remélhetőleg mielőbb mint politikai lap fog megjelenni.

— A híres amerikai író, Sealsford a Jókai „Magyar Nábob“ czimű regényéről ezt írta: Fikái Nábob Nábóhar sajtáságos könyv, valóban jellemzőleg magyar, villámölő fénypontokkal; mint kevés mű, mely a regényirodalomban fellángolt. E nemzetben tiz van és láng, a mely elég lenne a felvilágító felgyújtani! Lisznyai „Bo- dor Estyi“ czimű költeményéről pedig II. Miksa bajor király is kedvezőleg nyilatkozott, s a híres festő, Kaubach, raj- zokat készít Petőfi és Arany műveire.

Czukorgyári hirdetés. — A kolozs- vári repáczukorgyár és tartozmányai a társulat mult évi nov. 1., decz. 22. és 27-ki végzési nyomán idei jan. 4-én tartott közgyűlésében alhaszonbérő Grün Izraelnek január 1-től kezdődőleg, három részletben öt hónap alatt s az első részlet u. m. 10,000 ostr. ért. frtnak előre fizetésé mellett 20,000 o. forintért eladatván s így a befizetett összeg mai napon a társulat rendelkezése alatt állván: tisz- telettel szállítanak fel mindazon 56 frtos részvényesek, a kiknek 6 pct kamatbiztosítás mellett kölcsön adott részvé- nyük s ehez képest részvényeiknek kamatostul együtt ki- fizetésre elsősegi joguk van, — mind pedig azon eredeti 100. 50. 20 és 10 frtos részvényesek, a kiknek sem kamat,

*) Lásd a nemzeti elnyomást illetőleg akár a hatalmas Albionba köbelezett Irlandot. M. M.

*) Ezenkívül a muzeumi könyvtár részére Csizsár József felaján- lotta Meyer Conversations Lexiconának teljes példányát 52 kötetben.

sem részvényeknek teljes értékben kifizetése biztosítva nincs, részvényeiknek Dr. Szombathelyi kezén át — vény mellet — egy, ezen ügynek intézésére a választmány kebeléből kinevezett három személyből álló bizottságnak lehetősége van, az első 30 nap, az utolsó 2 hónap alatt mulhatatlanul beküldésére. Ezen bizottság utasítva van, hogy azokat jegyzőkönyvre vegye, liquidálja s az elsőnek részvényét az eddigelé kapott előlegek tekintetbevételével kamatosztul együtt, az utolsóknak addig is, míg az egész dolog kifizetődhatik, előlegeztül minden 100 forintos részvényből 10 ft előleg pénztárnok Karvási Józsefnél utalványozzon. Az 56 fős részvények a teljes kifizetés után a pénztárban maradnak, hogy azokból annak idejében a választmány a végleges számadást elkészíthesse, a 100, 50 sat. frtos részvények pedig a kifizetett 10 pct előleg ráirátván, akár kiadatnak, akár további osztalék-vételig bennhagyhatatnak. A bizottság minden héten pénteken összehívandó gyűlést tart s szombaton van a fizetés. A kiknek részvényeik elpusztultak, hiteles bizonyítványokkal pótolhatják, miben világosítást adnak a társulat tisztviselői is. Mindkét rendbeli részvények az előmutatóra szólnak: a bizottság ehhez fogja magát tartani. — Kolt Kolozsvárt a január 4-ki társulati közgyűlésből.

— Jára helységei a következő nyilatkozatot vetették: Tiszteletem mellett kívánom a nagy közönséggel tudatni, miszerint itt a havas alatt van egy kis magyar helység, neve: „Alsó-Jára”, ez körül van szomszédolva több román ajku falvakkal; itt az egyetértés és testvériség oly fokon áll, minőt adjon az ég az egész országban, melylyel mind a magyar, mind pedig a román nemzet méltán dicsekedhetnek; egymást megbecsüljük, megértjük, a hibás egyéniséget nemzet és valláskülönbség nélkül megbüntetjük, s így naponta várjuk Isten áldását s kedves hazánkunk az 1848-dik évi alapra fektetett mielőbbi újra szervezését. Eljén a haza! Eljén az egymást igazán szerető testvér népek. — Járában, január 4-kén, 1861. Dávid András, községi jegyző.

POLITIKAI HIREK.

— Bécsből jan. 4-kén írják: Az államminiszter elfogadta a galicziai küldöttséget, kívánataikat komolyan méltatta, teljesítésüket megígérte, határozott biztosítást tett az osztatlan országgyűlésről kezdeményezési joggal. Igért a nyelv kérdésben kielégítő intézkedést s azt mondta, hogy a szervezés az egész birodalomban két hónap alatt be lesz fejezve. Ma az itteni lengyelek a zene-egylet nagy teremében összegyűltek, de közbejött rendőri tilalom folytán a Károly főhg. ez. szállodába magán értekezletre gyűlve, elhatározták, egész Galiciában aláírásokat gyűjteni egy emlékiratra. A küldöttség haza indul; Smolka itt marad. (M. O.)

— A nápolyi királyné elhagyta Gaetát, de csak hogy Romában II. Ferdinand özvegyével és Mária Krisztinával tanácskozzék s aztán visszatérjen.

— A turini intéző körökben a harcot bizonyosnak tartják, csak horderejéről különböznek a vélemények. A congressus eszméjét közönyös vállvonítással fogadják, mert Cavour gróf egy nyilatkozott, hogy elmúlt már azon idő, midőn az európai politika szabályozását a nagyhatalmak ragadták markukba s az állam-egyensúly fölül gondoskodtak. Ma már ez a jelszó: „A ki tanácsolni akar, egyuttal tegyen is;” ezért mindezekelőtt Garibaldi, Kossuthot, Turri, Klappát és az angol önkényteseket szükség meghallgatni.

— Milano, jan. 2. A mai „Perseveranza” jelenti: Ratazzi, Buoncompagni és Teschio aláírásával egy program fog megjelenni a bekövetkezendő választásokra nézve; a program tisztán szabadelvű eszmék mellett küzd, a kormányt sietős fegyverkezésre szólítja fel, és oly férfiakra bivatkozik, kiknek politikai hitvallása a királyság és nemzeti egység elvére van fektetve.

— A „Sentinelle Toulonnaise” szerint Gaeta bombázása ejjel-nappal foly s az erődből a legkeményebben viszonzoznak. A francia hajók nyugton nézik a pompás játékok. A gaetai táborból jan. 1-ről jelentik, hogy az erődnél általános lövetésre az előkészületeket jan. 15-ke előtt nem végezhetik be.

— Rómából jelentik, hogy az ottani osztrák követ Bach báró elutazóban van, többé vissza sem térendő. Az ő közrehatásával létrejött concordatum átvizsgálása most Rómában is szőnyegre jöved s csak nem vehetne részt ily műveletben is. Aztán ha csakugyan gyökeres változások megy át az ausztriai kormány, akkor a külföldi követségi állomásokon se maradhatnak Bachok s Bach-féle egyének.

— Az „Independence”-nak írják Párisból: Russel lord közlé Napoleonnal, hogy az angol kormány a parlament megnyitására örömet fejezné ki a Franciaországgal való tökéletes egyetértésért; de erre a francia hajóhadnak Gaeta alóli elhívása mulhatatlanul szükséges; a császár azonban viszonoz: Olaszországra nézve valóban még nincs tökéletes egyetértés, mivel Angolország egységes, Franciaország szövetséges Itáliát akar; de mégis, hogy az angol trónbeszédből a kívánt mondat ne hiányozzék: a parlament megnyitása tehát február előtt, elküldi hajóhadához a visszahívó parancsot, Ferencz király-

nak pedig e visszahívást három héttel a végrehajtás előtt jelenti.

— A jan. 3-diki „Moniteur” megczáfolja ugyan azon hírt, mintha a francia kormány kölcsönt akarna felvenni, mindemellett harcziak hírek szállnak ki a Szajna-városból. A negyedik zászlóaljak alakítása gyorsan megy elő. Átalában minden békehajók daczára is, igen harcziak hírek járnak a jövő tavaszra nézve, sőt a katonai szolgálat alóli megváltás eltörléséről is beszélnek. Ez ugyan kevésbé valószínű; a hangulat jellemzésül vehető, hogy ily rendszabályokat lehetőknek tartanak.

— A „Nat. Ztg.”-nak Párisból dec. 29-én írják: Mult hétfőn innen az európai udvaroknál hitelesített francia követekhez egy jegyzék lőn küldve, melyben Gaeta ügye bővebben van tárgyalva. Thouvenel ur mutogatja, mikép a császárnak soha se volt szándokában, Gaetánál a benemavatozás elvét megszegni; csak is egy szerencsétlen monarchának kívánt személyes oltalmat nyújtani. A császár csakugyan nem ismeri félre, hogy a helyzetnek saját logikája van, mely alól magát hosszabb időre nem vonhatja el; egy adott perczben a francia hajóhad vissza lesz parancsolva. Ama jegyzékben az Angolországgal egyetértésre is utalás volna. Az okmány egyedül felolvasásra van szánva. Csak Ausztriára nézve volna kivétel téve, fellévé a bécsi francia követ hatalmazva, az ottani kabinettel ha kívánják a jegyzék mását közölni. Mindemellett is mondják, hogy a pétervári, berlini s bécsi udvarok újból előterjesztéseket tettek volna a császárnak aziránt, hogy a hajóhadat hagyja tovább is Gaeta előtt. Azt is hírlik, hogy egy orosz fregát a gaetai révben megjelent.

Ugyane napról a „Pr. Ztg.” párisi levelezője jelenti: Daczára a benyomásnak, melyet a hatalmak előterjesztései tettek a császárra, a hajóhad visszahívása közel kilátásban látszik lenni. A császár maga egy meghitt államférfi előtt ily értelemben szolt. Vilmercati gróf, Victor Emanuel hadsegéde, másodszor van Párisban. Itt mulatása ugylátszik egyelőre főlösslegessé tette Aresse ide utaztat s éppen e körülmény, hogy Aresse nem jó ide, mutatja, hogy a nehézségek Páris és Turin közt nem oly nagyok többé mint két hete voltak. Vilmercati volt szintén, ki nov. 21-én ide hozta volt V. Emanuel levelét s oly soká kolle döntő válasza várnia. Mi Oroszország magatartását különösen illeti, a „Nord” a leghatározottabban megczáfolja mind azon híreket, melyek szerint Sándor császár azzal fenyegetőzött volna, hogy a francia hajóhad elvonulása esetében orosz hajókat küldene Gaetába. Ily rendszabály — mond a levelező — sem Oroszország olaszoni érdekeivel, sem az orosz nép rokonszenvével egybe nem férne. Sándor császár intézett barátságos üzenetet Ferencz királyhoz, de semmiképen sem ígért neki anyagi oltalmat vagy vett magára irányában valamely kötelezettséget.

— A kölni lap szerint Szerbország fejedelmétől egy hadsegéd különös megbízásokkal Párisba érkezett.

— Párisból dec. 28-án írják: A Syriában mátkódó francia hadtestnek 6000 emberrel s tetemes tüzérséggel való erősítése meg van rendelve. A porta vonakodik erre beleegyezést adni, s a francia kormány nem kívánja azon conferenciái hatalmak jóváhagyását, a kik az első beavatkozást rendezték s határidejét kiűzték vala. A francia hadtest erősítése bevezetett tény, mely előtt Európának szokás szerint térdet fejet kell hajtania. Egybefügg ez a császárnak azon határozatával, miszerint Abd-el-Kadert Syriában francia alkirályi rangra akarja emelni. Az angol kabinet utóbbi időben nem sokat törődött ez ügygyel; csakugyan ez erősítést, a melyet megakadályozni nem tud vagy nem akar, sajnálattal fogja látni; mert nem lehet föl nem fognia, mikép a császár egy jövő keleti katasztróphára nézve a legjobb állásokat már előre elfoglalja. Angolországának a labdac meg van czukrozva Persigny gróf körlevelével, mely egy angolnak látogatójegyét Franciaországban egy utlevél okmány-szerű tekintélyével ruhazza fel. — Hiteles külfölből tudom, hogy a francia admirálnak további rendeletig Gaeta előtt maradására iránt kiadott parancs nincs megváltoztatva, s e fontos állomást a Középtengeren nem is oly hamar hagyandja el, valamint hogy itt soha sem gondoltak arra, hogy az olaszokat Civiltavechiával s Romával megajándékozzák, s türelmetlenül lesik az alkalmat arra, hogy megint az urat játszassák Lombardiában.

— Oroszország ön alattvalóitól 100 millió ezüstrubel kölcsönt vett fel: e bir rendkívüli fontosságú. Egyfelől érdekes tudni, mikép Oroszország, a mely pénzügyei dolgában szintén oly rossz hírből állott mint Osztráksország, csakugyan bir még annyi hitellel önbelsejében, hogy annyi milliót, úgy minden zajítás nélkül, egyedül saját tőpénzesei s kereskedői által képes fedezni — oly eredmény, minőt egy éve Ausztriának elérni nem sikerült. Másfelől pedig politikai tekintetben is fontosnak látszik az, hogy Oroszország minden közvetlenebb indok

nélkül rögtön ily pénzügyi rendszabályhoz nyul, s tán nem messze járunk a valótól, ha az orosz kormánynak azon célt tulajdonítjuk, miszerint azon eshetőségekkel szemközt, a melyektől minket talán már is csak kevés hetek választanak el, jókorán ügyekszik biztosítani az eszközöket, a melyek Oroszországot oly karba helyezhetik, hogy az őt megillető befolyást a dolgok menetére legalább keleten minden körülmények közt megtarthassa. Tekintve a keleten szintugy mint dényugati Oroszországban mutatkozó jeleneteket, valóban nem igen soká maradhat már képes, ha vajjon Oroszország a legújabb francia tervekben „neutro-activ” vagy éppen passiv szerepet fog-e játszani. Mindkét esetben — akár birodalma épését kelljen védenie a pétervári kabinetnek, akár határait kiébb terjesztie dél felé — felhívja érzi magát Oroszország minden erejének összeszedésére, hogy a jöhető eseményekkel teljes készületben mehessen szembe.

— A bécsi udvarnál levő orosz ügyviselő, Knorring bárónak, mint a „M. O.”-nak jelenti, Rechberg gróffal gyakori beszélgetései vannak, melyeknek tárgya az orosz seregeknek a Pruthnál való tetemes összegyűjtése. Oroszország azt mondja ugyan, hogy ez csupán a Dunafejedelemségek és Lengyelországban jelentkező mozgalmak ellen van intézve; Rechberg gróf még sincs teljesen minden aggodalom nélkül, a melyet szintén táplálnak Oroszországnak Franciaországhoz benns viszonya s mind kettejüknek Törökország elleni jólismert célzatai.

— Ujabbak. Turin, jan. 3. A mai „Opinione” egy vezércikkében, melynek címe: „Olaszország 1861-ben” ez áll: „Olaszországnak súlyos megpróbáltatásokra kell készülnie, s bajos volna elhatározni, mitől függ inkább a siker, államférfiaink ügyességétől-e, vagy hadserege erejétől. Csak kívülről fenyegeti Olaszországot a veszedelem. Az 1861-diki évnek két kérdést kell megoldania: a római, mely egészen morális természetű s a velenczeit, melyet csak hatalmas haderő s a szövetségesek erkölcsi támogatása oldhat meg. — Mind a két kérdés elintézésre vár, csak hogy nem célirányos az időt, alkalmat és módot meghatározni. Olaszországnak háborúra kell készülnie, ha mindjárt kísérlet tétetnénk is a békés megoldásra, a mi különben is, valószínűleg, sikertelen marad.

Milánó, jan. 4. A mai „Perseveranza” jelenti: valósul, hogy Carignan herczeg Nápoly helytartójává nevezetett ki; tanácsnokául és felelős miniszteréül Nigra nevezetett ki. A jövő hét elején indulnak Nápolyba. A turini hivatalos lap egy rendeletet közöl, mely a választó testületeket folyó hó 27-dikére s a senatus üléseinek megnyitását február 18-dikára hirdeti.

Róma, jan. 2. Goyon gróf lefegyverzett 200 bourbon-féle önkénytest, kik Frosinonóba érkeztek s az Abruzzákba voltak inditva.

— Párisban ugy tudják, vagy tudni akarják, hogy Szciziliában növekedő félben van az izgalmak, sőt egy küldöttség is ment volna onnan Gaetába, garantíákat kérendő Ferencz királytól, ki is válaszában a szicziailknak egyik fivérét főkormányzóul, s parlamentet ígért.

Berlin, január 4. A berlini városi hatóság rokonszen vi nyilatkozatát jelenté ki a királynak, mire ez mely megindulással válaszolt, hogy a nagy lelki tehetségekkel felruházott megboldogult király, valamint az egész Hohenzollern-ház, a legmelegebben érző szívvel viseltetett a néphez és evvel mindenben egynek érte magát. Őt magát is ugy ismeri a nép, s ha bár egykor félreértették, tanubizonyágot tesz róla, hogy folyton hasonló érzettel volt eltelve. Kormányá elveit kimondá, midőn 1858-ban, nov. 8-ikán a kormányzást átvette. Későbbi kormányzása is szilárdul fog ragaszkodni azokhoz. Köszöni a hűség nyilatkozatát. Jöhet idő, midőn hivatkozni fog rá. Az utóbbi évek alatt némely változások történtek, s való, hogy nem történt minden helyesen; reményli, hogy nem fogják őt a kimondott elvek teréről kiszorítani akarni, s határozottan fogadja, hogy népéhez való szeretetében ez elveknél marad. Főhatalmazza a jelenlevőket, hogy a polgársággal közöljék a mit monda, s köszöni a polgárság nevében itt kifejezett érzelmek.

— Konstantinápoly, dec. 29. Kusa a portán emlékiratot nyújtott be a dunai fejedelemségek állapotjáról; az idegen követek is megkapták másolatban.

— Mostárból érkezett tudósítások szerint, Pira, Drobiek és Banjani lakosai Törökország ellen fellázadtak s Montenegróhoz csatlakoztak; Suttorinot és Kleket erősítik; mert a garibaldisták megérkezését várják. (Ez a török terület egy része, mely Dalmatiát átmszja s az adriai tengerig nyulik. Itt jöhetnének a szabadesapatok s Bosnián, illetőleg Szerbián keresztül a Dunáig nyomulhatnának elő a nélkül, hogy osztrák területre lépjenek.) (M. O.)

— A „Patrie“ írja, hogy Szentpétervárról érkezett magán levelek úgy értesítenek, mikép az orosz csár elhatározta Lengyelországot oly viszonyba állítani Oroszországhoz a mint áll Magyarország Ausztriához.

— A „Wiener Ztg.“ hozza a rendeletet, mely a német-szláv országok országgyűlési képviselőinek választási és választathatási jogát szabályozza. E rendelet jan. 5-kén kelt, s tartalma imez: „Azon városok és gyárhelyek képviselőit, melyeknek a tartományi törvények országgyűlési képviselőt engednek, közvetlen választják csak a községi lakosok, kik a három választó testülettel bíró községben az első vagy másodikba tartóznak; az oly községekben, hol nincs 3 választó testület, az adózás mennyisége szerint sorozott választók kétharmada választja a képviselőt. A falukban 500 lakos választ egy választót, és választó az, ki a három választó testülettel bíró faluban a két első testületbe esik, vagy a hol nincs 3 választó testület, a választóknak adójok szerint sorba irt kétharmada. Követ lehet minden ausztriai állampolgár, ha harmincz évét elérte, polgári jogokat élvez és jogosan választható.“

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

BECSI BÖRZE január 5-kén.

Állam-adósság.		pénzben	árban		pénzben	árban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	73 90	74.—	Ausztr. államvaspálya	275 50	276 50
5%-os métalliques	100 frt.	62.15	62 25	Nyugati vasút	180 —	180 50
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasút	106.50	107 —
5%-os magyarországi	100 frt.	65.25	65.75	Tiszai vasút	147.—	147 —
5%-os bánsági, horvát és szláv	100 frt.	63.—	63.50	Déli vaspálya 60% (ex div.)	181.—	182 —
5%-os erdélyi	100 frt.	61.25	61 75	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	152.—	152 50
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	106.—	110.—
Trieszti db.	100 ft pp.	113.50	114 50	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.—	22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	94 50	95.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.—	64.—
Budai városközség db	40 ft a.é.	35.50	36.—	Váltók (devisek)		
Eszterházy	40 ft pp.	85 50	86.50	Három hónapra.		
Salm	40 ft pp.	38.25	38 50	Amsterdam 100 boll. ft (86 ft 52 kr a.é.) 3 ⁰ / ₁₀	—.—	—.—
Palffy	40 ft pp.	36.25	36 75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 ¹ / ₂ kr) 3 ¹ / ₂ „	127.—	127 50
Ciary	40 ft pp.	34 50	35 —	Berlin 100 taller (150 ft ausztr. értékb.) 4 „	—	—
St. Genois	40 ft pp.	37.—	37 50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 ¹ / ₂ kr) 3 „	127 25	127 50
Windischgrätz	20 ft pp.	20.—	20 50	Hamburg 100 mark-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 ¹ / ₂ „	111.75	112.—
Waldstein	20 ft pp.	26.50	27 —	London 10 font sterling. (100 ft 23 ¹ / ₄ kr) 4 ¹ / ₂ „	147 80	148.—
Keglevich	10 ft pp.	14 75	15 —	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 ¹ / ₂ „	58 60	58 80
Részvények.				Pénznekem.		
Nemzeti bank ex div.)		740.—	742 —	Korona	20.25	—.—
Hitelintézet 200 frt		157.10	157 30	Császári arany	6.97	—.—
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		555.—	557 —	Rezes arany	6.96	—.—
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		379.—	381 —	Napoleonsd'or	11 85	—.—
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		130.—	140.—	Orosz imperiale	12 10	—.—
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		380.—	383 —	Ezüst	48.—	—.—
Ejzaki vasút		1940.—	1942.—	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	40.—	—.—

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(9)

Árverési hirdetmény.

(1—3)

A helybeli cs. kir. megyei törvényszéknek 1860-ik év december 20-án 12676 szám alatti kelt kibocsátása nyomán a néhai Debreczeni György hagyatékához tartozó fekvők, u. m. egy kőház nagy kiterjedésű telkével együtt Kolozsvárt a „két víz“ között a Pap-utcában 371. szám alatt, egy 20 vekás szántóföld a „Kövespad“on és egy 16 vekás szántó a „Békás“tan, közárverezés útján eladtnak; az árverés törzsi fog az a ólirt cs. kir. közjegyzőnek belső szénutczában 132 szám alatti irodájában folyó 1861 év januarius hó 22 dik és 26-dik napján déltől 9 órákor. —

A becsüvel a jegyzői irodában a szokott hivatalos órákban megtekinthető, valamint bővebb felvilágosítás is itten nyelhető.

Kolozsvár, január 6-án, 1861.

Pagátsnik Miksa,
közjegyző.

NEM HIVATALOS.

(9—12)

Ditmar R. raktára

Moderateur lampák

Csapó Sandor

kereskedésében gyári áron kaphatók.

Moderateur lámpaclaraj

TAUFFER FERENCZ

fűszerkereskedésében.

Ditmar R. raktára

(4)

Eladó birtok.

(3—3)

Korpadon. Kolozsvárhoz 2 1/2 órai távolságra nagyon 143 holdból álló tagosított birtok eladó, melynek az egyik vége az országútra rug; értekezéskor f. lőle Kolozsvárt, külső monostortczában a 68-dik szám alatti ház tulajdonosával.

kijavítási igényel s következésképp azt a vállalkozó saját erején leendő kötelek megtenni. Ez okból az évi haszonbér esekélyisége is lehet számítani. Bővebb felvilágosítást lehet venni bérmentes levél útján Kolozsvárt, külső saénutczában lakó t. Ürmösi Samuel úrtól, kivel egy-zersmind az alku és szerződés is megkötethető leszén.

(8)

HIRDETÉS.

(1—3)

B. Bánffy Kata ő ngának Kolozsvármegyében moesi járásban Kolozsvártól mintegy 2 óra távolságra nagyon 143 holdból álló tagosított birtok eladó, melynek az egyik vége az országútra rug; értekezéskor f. lőle Kolozsvárt, külső monostortczában a 68-dik szám alatti ház tulajdonosával.

(7)

Haszonbéri hirdetés és erdő eladás.

(1—3)

Antal Imréné szül. Margitai Rozália úrnő kijavítási igényel s következésképp azt a vállalkozó saját erején leendő kötelek megtenni. Ez okból az évi haszonbér esekélyisége is lehet számítani. Bővebb felvilágosítást lehet venni bérmentes levél útján Kolozsvárt, külső saénutczában lakó t. Ürmösi Samuel úrtól, kivel egy-zersmind az alku és szerződés is megkötethető leszén.

Kolozsvárt STEIN JÁNOS könyvkereskedésében kapható naptárak:

HÁROMSZÉK, erdélyi szépirodalmi évkönyv és

Naptár 1861. évre.

Szerkesztő és kiadja

KHERN EDE.

Első évi folyam angolváson kötetbe 1 ft 25 kr.

KAKAS MÁRTON NAPTÁRA.

Ára 80 ujkr.

PROTESTÁNS KÉPES NAPTÁR

1861-ik évre.

Szerkesztette Ballagi Mór.

Ára 50 ujkr.ajezár.

Ugyancsak Stein Jánosnál kapható

Törvénykönyvek:

Törvénytudományi műszótár,

közrebocsátja a magyar tudós társaság; második bővített kiadás, 2 frt o. é.

VERBÖCZI ISTVAN Hármaskönyve. Pest, 1844 kötet 2 frt — kr.

GOROVE ISTVAN Nemzetiség — frt 60 kr.

BRANKOVICS JÓZSEF jogtanár, bírói parancsok magyar példányokkal, alkalmas kezi könyv bírák, ügyvédek és perlekedők számára 1 frt — kr.

CSATSKÓ IMRE, bevezetés a természetjogba, és tiszta általános természetjog 1 frt 50 kr.

AZ ERDÉLYI TÖRVÉNYES Királyi-tábla számára adott rendszabás — frt 63 kr.

HUBER, POLITIA civitatis cum applicatione ad Transylvaniam — frt 80 kr.

BALLA KÁROLY, vélemény a büntetés mód javítása iránt — frt 80 kr.

KRAJNER IMRE, a magyar nemes jószág természete Verbőczi koráig tekintettel a külföldi jogokra 1 frt 50 kr.

A VÁROSEK rendeltetése iránt — frt 30 kr.

SZEREMLEI GÁBOR Politika intézményeinek rövid vázlatul — frt 50 kr.

PALUGYAI IMRE, ügyvédek, korszerű tervezet ezeknek ügyében 1 frt — kr.

KARVASY ÁGOSTON, a politika tudományok rendszeresen előadva — frt 30 kr.

I. kötet. 1 frt 40 kr. helyett

SZALAY LÁSZLÓ Themis, értekezés a jog és közgazdaság körében. 3 füzet 1 frt — kr.

CSATSKÓ IMRE, büntetésjogi elméletek, tekintettel a büntetés fajtáira, különösen a halálbüntetésre, 2 kötet 1 frt 50 kr.

BECCARIA a bűnökről és büntetésekről — frt 80 kr.

KALLAI FERENCZ a magyar nemzetiségről — frt 30 kr.

Bentham Jeremiás munkái: I. kötet Törvényhozási elvek 1 frt 80 kr.

II. kötet. Büntető törvénykönyv elvei, francziából Récsi Emil 1 frt 80 kr.

Diaeták (erdélyi) végzéseinek nyomdokai és a Compilata Constitutio után kelt articulusok 3 frt — kr.

kivonatja, egybeszedte G. L., 3 kötet 3 frt — kr.

Frank Ign. prof. juris civilis hungarici, 2 kötet 3 frt — kr.

Szleminics Pál törvényi doctora a pozsonyi académiában, Közönséges törvényszéki polgári magyar törvény, 3 kötet 5 frt — kr.

Ezekon kívül még számos, a magyar korona-tartományokban 1848-ig használt törvénykönyvek találhatók latin és magyar nyelven.